

Landskap: Småland Upptecknat av: Maria Hall.
Härad: Sunnerbo Adress: Stensnäs, Ryssby.
Socken: Ryssby Berättat av: Maria Hall och O. Hall
Uppteckningsår: 1932. Född år 1878i

Uppteckningen rör	sid.
Visa: Den envisa jäntan.	40.
" God morgon sköna Emma..	43.
Tjuv röjes med hjälp av dödingaben.	45.
Historia om en kapten.	47.
Gamla sånger om förföljelse.	48.
En gammal sång: På bergen ja går...	50.
Glosor.	52.
Svartkonstbok.	53.
Stämman blo.	55.
Prästen, som lät sin dräng se djävulen dansa i lekstugan.	56.
Kloka gummor.	57-58.
Silvesvan - ett original.	59.
Puttetorpa here.	61.
Gamla ordstäv.	62.
Vaggvisa.	69.
Visa för barn.	70.

4774

Visa: Kring julgranen.

Julvisa.

Gåtor.

Om Baronen på Stensnäs.

Om bonden som lurade djävulen.

sid.

72.

74.

75.

76.

78.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—

3774

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

40

Den envisa jantan.

Jag vet en jänta i Lillbodäl
Som är så envis å trägen
Hon tär mitt sinne liksom en mal
Och står mig ständigt i vägen
Hon hänger vid mig som fläsk vid sväl
Ty hon vill prompt bliva min gemål.

Å skinn til hälften å hälften ben
Försök ett spöke att forma
Giv hyn av tjärnmjolk ett ätersken
Och mejsla betarna? enorma
Gör foten breder och tåggen smal
Så har ni Hanna i Lillbodäl..

4774

Ett pinsamt påhäng för mig hon blev
Den gamla envisa Hanna
Var an dag skickar hon mig bref
Och hälsar på mig varannan
Om kärlek sladdar hon till å tätt
Men älska henne är inte så lätt.

Visst bör i kärlek man ej bli sval
Och älska nästan vi böra
Men älska Hanna i Lillbodäl
Kan inte sjöttsingen göra
Det var ett ab i livets stig
Då hon förälskade sig i mig.

Om jag i kyrkan sökt ro å frid
I from å stilla förbidan
Så sitter jäntan mig strax bredvid
Mitt för på fruntimmersidan
Vad prästen säger, det hör hon ej
Hon bara blänger och glör på mig.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

41

4774

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

42

Ja aldrig sett i min lefnadsdag en Värmlandsjänta

Så envis, *hon kunde spöas*

Å jösså var, med smala småkvistar enris

Ja han försökt att bli henne kvitt

Men ja tror visst hon är gjord av kitt

Ja, om ja fore till Jordepöln, må någon luftbalong

På mig hon knöto säkert in garn i kjöln

För att försöka att nå mig

Och om ja hängde mig stackars tok

Sitt rep hon knöte i samma krok.

4774

God morgon sköna Emma.....

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

43

God morgon sköna Emma, ~~förlåt att jag dig stör~~
Förlåt att jag dig stör och väcker
Och du dina armar mot himmelen sträcker
Goddag du sköna Emma, var munter å glad
Emma heter denna dag
Vad är det nu som ja hör och mig påminner
Troligen är det Emmas namnsdag, som så klarligen
Upprinner
O, må du himmelen få, o, må dig lyckan följa
Må himlens stjärnan för dig stå
Och sig bland moln ej dölja

Må ungdomsvärens glada stunder för ditt öga stå
Så du lik knopp i Rosenlunden i Floras salar synes gå
Må himlen dina dagar skydda, som kväver livets väg för dig
Må Friden i din trevna hydda på ljuva skyar vila sig
Alltid fri från sorg å smärta
Få skörda dina framtids år
Och med lugn uti ditt hjerta få gå den väg dig återstår.

Skriv endast på denna sida!

4774

Med detta papper jag hälsning bringar

Till dig som namn utaf dagen är

Och som nu upprinner på himlens skyar för o Emma en härlig

Lott. Skrifet och önskats af en ringa ungdoms vän

Bliv lycklig och säll

Till livets sista kväll.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

44

4774

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

45

Tjuv röjes med hjälp av dödingaben.

I Ryssby fanns för många år sen en handlare som hade svårt ve å få att ha sina äpplen i fred i sin trädgård. Han visste inte någon råd, hur han skulle kunna få se vem då va som stal hans äpple. Så beklagade han sig en dag för en granne gamle Johannes. Ja, sade han, du ska själv gå to körkegåen å te en graf, då du vet någon känd ligga . Å titta åtte på grafen och runt omkring om du ser något människoben. Då ska du be an att du får låna det. Innan du tar benet, ska du fråga, å så ta benet i näfven å säga, att du vill ha det fö å få si vem som stjal dina äpple. Så går du hem, tar benet, lägger det ved foten på trädet, som du vet di stjal mest å, och säga så att benet skall hindra dem att gå der, di som komma dit å stjåla äpple , utan så ja kan se vem det är. Ja handlaren joå så. Dagen efter när han steg opp om morgonen va han ju nyfiken å se om någon va vid hans äppleträd. Jo där satt en dräng öppe i trädet. Varför sitter du där din lymmel, sade han, å inte gå ner. Ja

Hjälper sig å gå

Skriv endast på denna sida!

4774

Hjelper me farbro, är ni så snäll å ja ska allri ta något
äpple mer i hela mitt lif. Ja skall hjelpa dig ner, sade
handlan, å tog en bössa, som han laddat mä salt å skot i
ändan på drängen. Nä han de gjort vann drängen gå dän. Då va
han löst å trolldomen, men sen fe handlan gå hem mä benet te
graiven på körkegården å tacka för länt. Det skulle läggas
prisis som det läg förut.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

46

ACC. NR. **4774**

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Upptecknat av: Maria Hall

Härad: Adress:

Socken: Berättat av O. Hall

Uppteckningsår: Född år i

47

Uppteckningen rör

Historia om en kapten.

Vid ett regemente i Småland, var det en kapten, som va ute å komderade sitt kompani. När han hade komderat sitt kompani helt om, kom hans uppassare, och skulle gå ett ärende. När han va gään några meter å fått besked, skrek kaptenen. Holm köp 2 skålpund kött till mina hundar . March!

Samme kapten hade vid ett annat tillfälle en annan uppassare. Denna hade en morgon borstat hans stöfla, men så hade han satt stöflana avit då han borstat dem. Kapten tog på se stöflana, som di sto å såg inte di va avigt, förr än han kom ner på slätten. Så sade di te honom det. Kaptenen har stöflona avit. Då tittade han på fötterna. Ja, sade han det är den förbaskade uppassarns skull, som satt dem så.

Skriv endast på denna sida!

4774

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

48

Gamla sånger om förföljelse.

Verd(en) tog allt, ja har dock Jesus kvar
Mig från synd och skuld han frälsat har
Endast uti honom finnes frid.
Därför bed min ande tåligt lid.

Menskor tag mitt rykte över allt
Klandra , misstyd, svärta min gestalt
Jesus känner dock igen sitt fär
Ära, frid och lugn är i hans spår.

Fordom dina nöjen tjusat mig
Värld! Men nu som gift jag skyr för dig
Endast synd och tomhet finnes där
Som min dyre frälsare ej är.

O, Jesus låt mig snart till dig

4774
O, ^{min}Jesu, låt mig snart till dig
Komma undan världens storm och strid
Hur dock ja förföljes bor min själ
Uti dina sår och lugn finns där.

Ske din vilja käre Gud i allt
Låt mig vara människor till ett salt
Som ej bävar, då jag har en vän
Uti Jesus , uti Frälsaren.

Verka vill jag utav kärlek blott
Med den kraft af dig ,som jag har fått
Mänskor vilja kullslå allt för mig
Men ja hoppas,hoppas uppå dig.

O, min Jesu du min brudgom kär
Du min frid min fröjd, mitt allt ock är
Jag vill vara len utå din hand
Tills du tar mig hem upp till dett land.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

49

4774

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

50

En gammal sång.

På bergen ja går att bedja i ro
Att gjuta en tår, ja har inget bo.
Så ensam är duvan, hon har ej ett fäste
Bland ljungande tuvan hon söker sitt näste.

Mina blickar de gå åt dalen så skön
Där templet står och manar till bön
Finns ej någon själ på de många ställen
Som beder om kvällen.

Är du ensam min själ på din ödsliga stig
Nej du ensam ej är, du har Herren med dig
Och han är en vän framför alla vänner
Du funnit på jord
Ack de sina han känner
Sant tröstan å hugsvalan än i sitt ord.

4774

O, de Frälsare god, som så dyrt köpt vårtsjäl
Med ditt utgjutna blod
Och somtallt har gjot väl
Sänd ditt levande ord
Till de dyra själar
Låt din ande bli spord iblan syndens trälar.

Finns en broder, som går på den ödsliga hed
I sin Frälsares spår, som för honom dyrt led
Ack giv honom tröst och kraft till att vaka
Mot världens flärd, dess nöjen försaka
Och ej i dess nöjen å falskhet bli snärd.

O, min ande dig höj lik en bubbla på ström
Det är all världens fröjd, lik en flyende dröm
Emot glansen i himmelens sal och änglarnes sång
Som där stämmer upp
I tusendetal bland himmelens trupp.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

51

Glosen.

Uppllysninga om glosen kan ja icke lämna, mer än ja hörde min far tala om , att di som gick årsgång skulle akta sig så de inte mötte glosöän*i*(körkeporten) körkeporten, för då va inte bra å raka för den hon kunne springa emällan benen på dem. Men va di bara (kveka) kvicka å kasta benen å körs, så joå då inget om di rätt mötte henne, men tala fick di ej . Ja frågade min far en gång va glosöän va. Ja, sade han, det är inte så gått att säga, men nog tror ja att det är något ont onaturligt väsen som ej fått någon ro och som endast har makt att visa sig julenatt å nyårsnatt . För dem, som oroa henne eller komma i hennes väg genom årsgång som va mycket vanligt förr.

Svartkonstbok.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

53

En bonde i Ryssby socken hade en svartkonstbok. Namnet på bonden vill jag ej uppge, för hans anhörigas skull, som bo ej långt härifrån. En dag va bonden på kalas, å pian va hemma själv. Hon va nyfiken å velle tilla i den skjöffonje, som hennes husbonde allti sto å tittade i en bok. Å nä han tittat i boken, laä han neä henne försiktigt igen, å saä te pian att du få allri titta i denna boken, som ligga hää ifall ja sulle glömma å låsa nöän gång. Nä dä sulle hon ju ej göra, men en dag bonden va bötte to nyfikenheten henne.

Hon to boken å började läsa i den. Hon visste inte va hon läste å rätt som det va fe hon höra då i förstuan. Hon laä genast igen boken å trodde dä va nön som kom. Hon öppnade dörren å höde att dä skrapade å tassade, men i dä samma kom bonnen hem. Han hade inte haft ro utan han t trodde dä va nöät hemma. Å som han kom så han vad det var. Pian hade läst te se onda andar, således djävlar, å nu ville di ha något att göra. Bonden sprang öpp på vinden efter en kappa hörfrö, linfrö, å slängde ut på gården å sade

4774

te dem att plocka öpp dem. Hade ej bonden kommit, hade di rivit
ihjäl pigan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

54

4774

Stämman blo.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

55

Samme bonde kunde stämman blo. Var det någon som bloän höll på att gå ihjäl, va dä genast att rida te Annes, å be honom stämman bloän. Hur han gjorde vet ja ej. Di skulle endast ha en neäbloäd klut älla lase mä sig te honom. Dä va en le gubbe. Ont av folk hade han. Förarglig ve vem han talade mä. Så nä han dog, va dä många, som drogo en lättnandens suck, att di sluppe å si honom stå å vakta vilka som kom å je. De påstode att han inte kunne je bort sin svartkonstbok. För längre än till tredje led kunne inte boken ges bort utan den, som dä hade henne, fe stå sitt löfte te döm di sält se.

Prästen, som lät sin dräng se djävulen dansa i
lekstugan.

Då va en pröst här i Ryssby, ja tycker
ja minns hans namn va Ekstrand, att di gamle sade att han hette
så. Han hade en dräng som han ville skulle va hemma å va an-
ständig. Men en kväll ba drängen prästen om att få gå te en
lekestua, som va ej långt borta. Ja, sa prästen, det skall
du få, men ja vill gå mä. Drängen tittade på prästen å undrade
va han menade, men prästen sade te drängen. Då gå vi nu, och
prästen tog sin prästkappa mäd sig. Nå di kommit fram till
lekstuan, sade prästen; nu ska vi titta i fönstret först.
Ställ dig nu här under min prästkappa, som jag nu tar på mig.
Så skall vi se vilka som dansa. Drängen gjorde då som prästen
å fe si djävulen dansa me dem där inne. Di va många skepnader
i horn och svans, stora och små. Nå drängen fick si dä, je
han inte in utan följde mä prästen hem igen å han sade att
han kommer allri i någon lekestua i sin ti mer, för nu så
han hur syndigt det va att dansa. Då va att tjena djävulen.
Men drängen blev tyst och sluten å ble ej som han varit förr.
Han tänkte allti på om han själv hade hyllat den onde själv
å dansat med honom.

4774

Klok gumma.LUNDS UNIV.
FÖLKMINNES-
ARKIV

57

En gång va dä en bonde i Tutaryd, som ej va på god fot mä Glanskan. Så en kväll sulle di gå ätte kreaturen i hagen, men hittade dem ej. Di gick om hagen flera gånger, men hittade ej korna, ä dä började bli mörkt. Då sade de en av dem; Ja går bott ti Kajsa ä fråga henne, ä nä di kom ä uträttat va di ville sade hon , ja gå dit där står di unne en stor gran. Nä dä ha vi vatt möna gånger i kväll, ä där va di ej. Ja men gå nu dit sade Busenkissakajsan, så står di där. Å di gick dit ä där var kreaturen som hon sagt . Hon kunde mer än andra.

4774

Glanskan - klok gumma.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

58

En gång va dä en präst i Tutaryd
(om ej namnet på socknen behövs, nämnas, ville ja det helst)
som va ute å je. När han gått ett stycke på vägen, fe han
höra ett grönt stönjane, å vände se om å fe si Busenkissa-
Kajsa sitta bakom å göra sina behov. Å va sete du dä å stönje
ätte, saä prästen Vikstrand. Ja du kan få stönja liadant du,
va säke på dä. Å det stände som hon sa. Prästen kunde inte
göra sina behov utan plägrades, å di fe skicka bud ätte Glanskan
som hon allmännt kallades innan prästen blev hjälpt.

4774

Silvesvan - ett original.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

59

Silvesvan va ett orgenal å brukade besöka trakten här omkring ibland. Han var talför i munnen. En gång va han i Ljungby, å på gatan hade han mött en högt betrodd man, å lärd, en häradshövding. Ja tror att di sagt att hans namn var Mejjer. Då Silvesvan kom mitt för häradshövdingen drog han öpp en bröskalk å sin väska, höll den mot häradshövdingen å siktade, så sade: "Akte de, akte de, skjute ja de." Häradshövdingen trodde att det var en pistol älla skjutvapen, va så rädd så di ha sagt att han ble aldrig ve sinn. Han bar alltid en väska bå fram å bak, ulla sidan. Där hade han papper å tidningar å allt möjligt, så brukade han berätta, att hans söste tjänte hos kongen. Å hur Selvesvan fe gå i genom alla rummen å si hur grannt kongen hade. Si så har ja få ta på me fina snörskoå så ä dä en fine besnoad herre, som följde me i rømmen. Si fö dä min söste tjäna, dä haä ja lite meä fram-spring än annan. Å äta goä mat, få ja så ja behöver inte äta på mönna da ätteät. Å ja ha gått emellan Landskrona å Stockholm 6 gånger mä träsko, å många granna gröbba ha

4774

vella hatt me, men ha sprunget ä vonna fritt fö dä illmaria
könet. Slängkössa ha ja kastat te dem, sen ha ja sprongit.
Men möna envetna ha ja träffat, som ha vella blet Selvesvan
En gång ja va i Stockholm, fe ja si en fru, som sto i ett
fönste ä titta neä på gatan ä ja trodde, dä va me hon tittade
på, ä ja veftade mä näven mot na. Nä ja kom te huset, saä hon
goda Selvesvan. Här får du en riksdaler. Gå nu ä ät dig mätt
Så ni mä tro, att ja ärkänd me di store.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

60

Puttetorpa here.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

61

Puttetorpa älla Putteboa herre, berättas att hans far ä han sulle köra te skogen äfter stockar, ett lass stockar. Hur det va så je "dräjjen" sönder dä di va kommena ä skogen, ä fingo köra hem utan lass, men heän to en stor stack på axeln ä så je han hem mä den. Han var så stor ä stark som en jätte. Det berättas att dä Puttebo-
 heras faä ä möä vore nygifta, var fadern i skogen ä högg ve. En da skulle kvinnan gå te sin man mä ett knyte mat. När hon va kommen ett stycke i skogen, mötte hon en man, som va så lik sin köä, så att hon trodde, att dä va han. Mannen sade, kom mä här bakom är så stät ä fint, så sätte vi oss här. Kvinnan trodde att de va hennes man ä följde mä, ä trodde att han ville seta där ä äta. Men maten rörde han ej utan dä va kvinnan han ville omgäs mä. Och kvinnan blef mä dä det barn som kallades Puttebohere. Hon så ej en skynt af den hon omgäts mä utan han va som försvunnen. Och dä förstod hon att dä va ett troll hon räkat föri skogen. Därför var barnet ej som andra barn, varken dä det växte opp älla dä den ble stor.

Skriv endast på denna sida!

4774

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

62

Gamla ordstäv.

Om hundra år är allting glömt.

Ombyte förnöjer, sa han som kysste sin hustru.

Självgjort är välgjort.

Små grytor ha också öron, så gumman å pekade på ongana.

Skogen är fattigmans "träjja".

Pengar äro gjorda runda för di ska rulla lätt
av papper för di ska flyga lätt.

Sådan herre sådan dräng.

Objuden gäst hör ej hemma på fest.

Har du sitt sill dansa i galoscher.

4774

Stekta sparvar flyga inte i var mans mun.

Var skulle väl sleven vara om inte i grytan.

Sus å dus gör öde hus.

Rom byggdes inte på en dag.

Var å en är herre över sin stallkar. (*stallare*)

Bonden var den förste konongen.

Bonden tycker om korta predikningar och *långe* gillén.

Två stora ryms inte i en påse.

Tala är silver, tiga är guld.

Vi prästerskap, så körkostöten.

Den som kommer objuden är sällan välkommen.

Bättre bonde med gård än herre utan.

Så är gård som bonde.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

63

4774

Varje fågel sjunger efter sin näbb.

Så ska slipstenen dras.

Bittida upp å sent i säng, då je bonden mången päng.

Ju äldre bonde ju bättre gård, ju äldre får ju tjockare ull.

Onttsällskap fördärvar goda seder.

Bäst för bonden att träda över egen tröskel.

Tomma hundar jaga bäst.

Stora ord och fett fläsk fastna inte i halsen.

Det är ynkelit att höra löss hosta å löppe ha kvekdra.

Va herran slå omkull få bönder bygga opp.

På bondens rygg rider både länsman å herreman.

Varje tupp är herre på sin sophög.

Undan för undan, sa kärringen när hon föll ner för trapporna.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

64

4774

Som man bäddar får man ligga.

O tack är väldens lön.

Bonden är bäst åt många.

Rädda hundar skälla mest.

Bönder äro också folk.

Sparad slant är vunnen.

Sakta i backarne, jorden är gammal.

Den som vill slå en bonde ska ta en bonde till käpp.

Viljan drar alltid halva lasset.

Gladlynt gör belåten gäst.

Då inte alla ord man ska svara på, å då är inte alla
gillan man ska fara på te.

Sanningen är svår att höra.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

65

4774

Renlighet är en god sak så kärringen, när hon vände
särken julafton.

Älska julafton.

Ropa ej hej förrän du är över bäcken.

Osvuret är bäst så heän nå han stal kakan.

Det skiner som solen i Karlstad.

Ont krut förgås inte så lätt.

Otur i spel är tur i kärlek.

Skrattar bäst den som skrattar sist.

Ja, då je bra saä den som kröp å äde.

Ja den som ändå låä saä gubben, nå han satt i sängen.

Närlig kniv är alltid först i smöret.

Nå de vengä välling ha den fattige ingen sked.

Nu å du domme, då kan en blind höna se.

4774

Vettet följer inte alltid med ären.

Pängar äro vandringsmän.

Då mängden som görat sa kärringen.

Ingen ä rädder här sa bonnen.

Bättre brölös än rädlös.

Bättre en fågel i handen än tio i skogen.

Rent ska det va,sa skitmallingen.

Oont är om morgonen guld, om middagen silver, om kvällen bly.

Sedan kan snart bli försent.

Skönt sa Gustava om kyssen,som hon aldrig fick.

När du är gäst forskar världens öga mest.

Då knallar ä går en da te lika.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

67

4774

På lång aftonglädje följer lång morgonleda.

Sura, sa räven om rönnbären.

Dä köket ryker gapar penningpungen.

En fisk å en gäst lukta illa tredje dagen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

68

4774

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

69

Vaggvisa.

Skatan sitte på lagostak ä sjunge så många vise
Nu lillan sova snäll fö alla få hon smaka riset.
Stygga skata sjung inte så, fö lillan hon ä snäll ändå.
Och slippe smaka på riset.

4774

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

70

Visa för barn.

Ria, ria ranka
Hästen hette Blanka,
Va ska vi ria
Te en liten Pia
Va ska hon heta
Jo, Anna-Margareta
Först te kyrkan, sen te kvan
Ingen aän hemma än, vå lilla hynna
Pian satt på vå dynga
Å gnavde nönna ben
Te faä å moä kommo hem.

Nanna dussa lilla barn
Stoät i ändan som en kvan

Piska så dä bloa
Kringelt som en roa

4774
Nej nanna lillian sött å gött
Moder här ska vaka.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

71

4774

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

72

Kring julgranen.

Nu ä dä jul igen , nu ä dä jul igen
Å julen vara väl te påska
Å dä va inte sant, å dä va inte sant
För därimällan kommer fastan.

Anna-Stina stua sto i ljusan låga
Alla ljusen brinne oppsann
Hej hoppsann, lika göttsan
Inte gifte ja me så brättsan.

Mormors lilla kräka skulle ut å åka
Ingen hade hon som körde
Ån så ba dä dit, å än så ba dä hit
Å än så ba dä ner i diket.

4774

Sven i Backaboa, Sven i Backaboa, han
Han hade råg å klöfve i hättan
Å råjen växte opp, å råjen växte opp
Hunra tunne ätte skäppan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

73

4774

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

74

Julvisa.

Ja nu är julen slut , och ja ä lika ful
Å fästman har ja ingen heller.
Men stryk, då har ja fått
Å då ha gjort me gott
Å mera får jag innan kvällar.

Å Sven i "boajät" bösta sina stöfla fina
Å va fö jö han dä, å va fö jö han dä.
Jo, han ska gifta se mä Stina.

I fattigmans koja man gärna inträder
För där dansar barnen på knaggiga bräder

Å Anna-Stina bätte å Anna-Stina bätte
Ja har inte sett na på tre, fira nätte.
A Anna-Stina bra, å Anna-Stina bra
Ja har inte sett na på tre, fira da.

4774

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

75

Gätor.

Ett hål ja gör, ett hål jag har. Igenom det sista min svans ja
drar. ((Synål och tråd.)

Om dagen full av kött och blod.

Om natten står den och gapar.
(Träskon.)

Hon går och går och kommer aldrig till dörren.

(Klockan.)

Va ä dä som inte två kära kan bära på en stake, ä ja kan bära
dä i min nypa. (Ägget.)

Två rulla före, två rulla efter, fort ibland, men hinner
aldrig varann. (En vagn.)

Runt som solen, svat som pipan, ä bär en stor svans efter sig.
(Pannan.)

Om baronen på Stensnäs.

År 1862 levde på Stensnäs en förnäm herre. Hans namn var Baron Ernfält. Han var en hård och sträng man mot sina underlydande. Och var och en som gjorde honom det minsta emot, eller den minsta förseelse, straffades mä spö.

Tjänarna på gården skulle alltid stiga upp halv 5 och gå var och en till sin syssla i lagon och stall. Dagsverkarna, som dagsverkade för sina torp, ella drängarne som tjänte för torpen skulle alltid va vid klockan, då han ringde kl. 5. Var det nu så att någon av dem kom försent 5 minuter såg Baronen det från sitt fönster och steg ut på verandan och den som kom försent fick skäll och uppsträckning.

Var någon så olycklig så att han kom 10 minuter försent skickade baronen bud ner till rättaren, att den torparen ella drängen, som kom försent skulle komma upp vid middagen till honom. Och det va inte lönt å inte lyda. En dag var där en dräng, som hette Kalle, som kom försent. Han blev genast uppbådad.

4774

"Hör du din oförskämde drummel, är det passeligt att komma försent 10 minuter efter de andra gått i arbete". Goa Baron, då va så gött å söfva i da. Se de ble lite sent i gåä kväll innan ja laä mä, för ja va ute å rodde Baronens piä på sjön."

Det tog eld i Baronen. Han le inte att någon brydde sig om hans piä. Han va själv ogift och ville inte att någon av dem skulle ränna ute som han sa. Och så fe drängen sina piskrapp. Å sen så en gång såg hans hushållerska ^{honoren} slå en gammal torpare, som råkat komma försent. Hon sade då. "Goa Baron, då va lett å göra så å slå en gammal *trogen* torpare. Jag hade hellre villa Baronen slaget mig än gamle Johan. Så ont gjorde det mig, och det sägs, att från den dagen var der aldrig någon, som fick gå opp å få spö, om di kom försent. Och Baronen blev bättre hållen av sin underlydande, men lyda måste di i allt. Och det var inte värt å visa sig stursk. Då hade han fått avsked med detsamma.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

77

Amalind
Lundberg
Ryssby
ppp 1932

avskat av Kronst. L. Lundberg. Saml.

4774

ppp Maria Hall
Ryssby

Var av Maria Hall. O. Hall
Född 1878

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

78

Om bonden som lurade djävulen.

Det var en gång en bonde, som sålde sig till Skam för att han skulle få va pengar han behövde. "Nu ska du ge mig va pengar jag behöver," sade bonden. Och när löven äro fallna av träd och buskar, så inget löv finns på dem, då får du hemta mig efter 10 år. Ja, det får bli så," sade Skam.

Och när 10 år gått kom djävulen å skulle hämta sin gäst. Han var klädd i luden päls och stor rumpa. "Nu är du min," sade Skam, "för nu har 10 år gått å löfen äro fallna af träden, "Nej du kommer fö bittida. Ännu är löf på buskarna. Här ska ja visa dig, att Ekebusken har löv än, så du får dra te baka. Å min tid är inte förr än allt löv på trä och buskar ä utå och inget finns på av dem. Var höst kom Skam och ville hämta bonden, men fe dra te baka med oförrättat ärende. Och det sägs att bonden levde te han va gammal, men då va han så rik som ett troll.

Na 1184
wl.